

EUROOPA KOHTU OTSUS (TEINE KODA)

6. märts 1979*

Märksõnad

1. Sisserännanud töötajate sotsiaalkindlustus – Peretoetused – Maksmine liikmesriigis toetuse saajale – Abikaasa kutsealane tegevus teises liikmesriigis – Õigus peretoetusele selles teises liikmesriigis – Ühenduse toetuste mitmekordse maksmise vastane eeskiri – Kohaldamistingimused

(Nõukogu määruse nr 1408/71 artikkel 79, p 3)

2. Sisserännanud töötajate sotsiaalkindlustus – Ühenduse õigusnormid – Sisu – Riiklike korralduste koordineerimine – Tagajärjed

3. Sisserännanud töötajate sotsiaalkindlustus – Peretoetused – Maksmine liikmesriigis toetuse saajale – Kutsealane tegevus teises liikmesriigis – Õigus peretoetusele selles teises liikmesriigis – Ühenduse toetuste liitumise vastane eeskiri – Kohaldamine – Korraldus

(Nõukogu määruse nr 1408/71 artikkel 79, p 3)

Kohtuasjas 100/78,

mille esemeks on Euroopa Kohtule EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel Tribunal du Travail de Charleroi' (Charleroi' töökohus) esitatud taotlus, millega soovitakse saada selles kohtus pooleli olevas vaidluses järgmiste poolte vahel:

CLAUDINO ROSSI, Bologna elanik, Via Tacconi 51,

ja

CAISSE DE COMPENSATION POUR ALLOCATIONS FAMILIALES DES RÉGIONS DE CHARLEROI ET NAMUR (Charleroi' ja Namuri piirkonna peretoetuste hüvitusfond), rue de Marcinelle 88, Charleroi,

eelotsust nõukogu 14. juuni 1971. aasta määruse nr 1408/71 sotsiaalkindlustusskeemide kohaldamise kohta ühenduse piires liikuvate töötajate ja nende pereliikmete suhtes (EÜT, L 149, 5.7.1971, lk 2) artikli 79 lõike 3 tõlgendamise kohta,

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja esimees Mackenzie Stuart, kohtunikud P. Pescatore ja A. Touffait,

kohtujurist: F. Capotorti,

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

kohtusekretär: A. Van Houtte,

on teinud järgmise

otsuse

Põhjendused

1. Le Tribunal du Travail de Charleroi esitas oma 19. aprilli 1978. aasta määrusega, mis saabus Euroopa Kohtusse sama aasta 27. aprillil, EMÜ asutamislepingu artikli 177 alusel küsimusi nõukogu 14. juuni 1971. aasta määruse nr 1408/71 (sotsiaalkindlustuskeemide kohaldamise kohta ühenduse piires liikuvate töötajate ja nende pereliikmete suhtes (EÜT, L 149, lk 2)) artiklite 77–79 tõlgendamise kohta.

2. Need küsimused kerkisid kohtuvaidluse käigus, mille poolteks on kostjana la Caisse de compensation pour allocations familiales des régions de Charleroi et Namur ja hagejana Itaalia töötaja, kahe lapse isa, kes sai Belgiast abiraha ning on alates 11. detsembrist 1967 seoses töövõime jäädava kaotusega 100% ulatuses kutsehaiguste fondi ülalpidamisel.

3. Kõnealune invaliidist töötaja sai Belgias kostja poolt makstud peretoetust kuni 28. veebruarini 1973, päevani, mil töötaja pöördus koos kogu oma perekonnaga Itaaliasse tagasi.

4. Sel kuupäeval peatas Belgia ametiasutus peretoetuste maksmise, tuues põhjenduseks, et töötaja abikaasa tegutses Itaalias kutsealal, mis võimaldas maksta talle peretoetust Itaalia õigusaktide alusel.

5. Tegelikult keelduti asjaomasele isikule Bologna I.N.P.S.-i (riiklik sotsiaalkindlustusamet) 13. aprilli 1976. aasta otsusega peretoetust maksmast, kuivõrd sel ajal kohaldatavate Itaalia õigusnormide kohaselt käsitatakse peretoetuste puhul perekonnapeana pereisa ja seda staatust ei ole võimalik üle kanda teisele isikule seoses sellega, et pereisa on invaliid või töötu.

6. Sellises olukorras esitas le Tribunal de Travail de Charleroi Euroopa Kohtule kaks küsimust, millest esimene on järgmine:

„Kas tulenevalt asjaolust, et Itaalia õigusnormid ei võimalda seoses peretoetuste maksmisega kanda perekonnapea staatust üle tema abikaasale juhul, kui mees saab toetust või abiraha (kutsehaiguste fondilt) mõne teise liikmesriigi kulul, kaotab määruse nr 1408/71 artikli 79 lõike 3 kohaldamine õigusliku jõu? Teisisõnu, kas Belgia ametiasutus peab maksuma peretoetust isegi juhul, kui Itaalias kehtib peretoetuse saamise õigus, kui toetuse või abiraha saaja abikaasa töötab, kuigi see õigus ei ole täiel määral rakendatav Itaalia õigusaktide ühe omapära tõttu?“

7. Määruse nr 1408/71 artikli 77 kohaselt on hüvitiste või toetuste saajal õigus saada hüvitise või toetuse alal pädeva liikmesriigi õigusaktide alusel ettenähtavat hüvitist või toetust olenemata sellest, millise liikmesriigi territooriumil tema või ta lapsed elavad.

8. Sama määruse artikli 79 lõike 3 kohaselt peatatakse õigus saada hüvitisi artikli 77 alusel juhul, kui tekib õigus saada perehüvitisi või peretoetust liikmesriigi õigusaktide alusel tulenevalt kutsetegevusest.

9. Sellel hüvitiste mitmekordse maksmise vältimise eeskirjal on mõte ning seda eeskirja saab kohaldada üksnes juhul, kui tegelikult on tekkinud õigus hüvitise saamiseks ning selle aluseks on selle riigi õigusaktid, kus kutsetegevust viljeldakse.

10. Seega tuleb esimesele küsimusele vastata, et nõukogu määruse nr 1408/71 artikli 79 lõike 3 tähenduses ei ole võimalik kohaldada peretoetuste peatamise õigust liikmesriigi õigusaktide alusel pensionit saava isa lastele, kui nende emal ei ole tekkinud tegelikku õigust saada samasugust peretoetust mõne teise liikmesriigi õigusaktide alusel ei seoses ema kutsetegevusega ega sellega, et perekonnapea staatuses saab olla üksnes pereisa ega ühelgi muul põhjusel, mis on seotud sellega, et ei ole täidetud tingimused, millest sõltub ema õigus saada toetusi.

11. Teiseks esitas le Tribunal du Travail de Charleroi Euroopa Kohtule järgmise küsimuse:

„Kui eeldada, et Itaalia ametiasutuste seisukoht ei ole praegusel hetkel enam meeste ja naiste võrdõiguslikkuse põhimõttest tulenevalt õiguspärane, kas siis peaks Belgia ametiasutus katma erinevuse toetussummas võrreldes Itaalia peretoetustega, et rakendada õigusi, mis on tagatud viimase töökoha riigi õigusaktidega ning vältida sedakaudu hüvitiste või toetuste saamiseks samu tingimusi rahuldanud töötajate võrdse kohtlemise põhimõtte rikkumist?“

12. Kuivõrd välisriigist pärinevate töötajate sotsiaalkindlustust käsitlevates määrustes ei ole sellele küsimusele selgesõnalist vastust väljendatud, saab see tuleneda vaid nende määruste tõlgendamisest nende aluseks olevate asutamislepingu sätetega (artiklid 48 kuni 51) püstitatud eesmärkide valguses.

13. Nende määrustega ei ole sätestatud ühist sotsiaalkaitse korraldust, säilitatud on erinevad süsteemid, mille raames tekivad igal ametiasutusel ise kohustused, mille suhtes on hüvitise saajal otsesed õigused, mis tulenevad kas siseriiklikust õigusest või siseriiklikust õigusest koosmõjus ühenduse õigusega.

14. Kui asutamislepingu eesmärkidega kooskõlas ei ole sätestatud selgesõnalist erandolukorda, ei ole ühenduse õigusakte võimalik kohaldada sel viisil, et välisriigist pärinev töötaja või tema lähikondlased kaotavad teatavad liikmesriigi õigusaktidega ettenähtud hüved.

15. Üks sellistest erandolukordadest on ette nähtud määruse nr 1408/71 artikli 79 lõikega 3, milles on sätestatud, et õigus saada hüvitisi peatatakse juhul, kui hüvitise saaja ülalpeetavatel lastel tekib õigus saada perehüvitisi või peretoetust liikmesriigi õigusaktide alusel tulenevalt oma kutsetegevusest.

16. See säte, mille eesmärgiks on vältida peretoetuste mitmekordset maksmist, on kohaldatav üksnes sedavõrd, kuivõrd sellega ei kahjustata põhjendamatult liikmesriigi õigusaktide alusel teatavat hüvet saava isiku õigusi.

17. Kui toetussummad, mille maksmine lõpetatakse, on suuremad kui kutsealaga seoses saadavad toetussummad, tuleb artikli 79 lõikes 3 sisalduvat mitmekordse maksmise vältimise sätet kohaldada vaid osaliselt ning maksta täiendavalt välja nende hüvitiste vahe.

18. Seega tuleb teisele küsimusele vastata, et artikli 79 lõikes 3 sisalduvat eeskirja kohaldatakse üksnes selle summa ulatuses, mida tegelikult makstakse seoses kutsealal tegutsemisega.

Kohtukulud

19. Kohtule oma märkused esitanud Euroopa Ühenduste Komisjoni, Belgia Kuningriigi valitsuse ja Itaalia Vabariigi valitsuse kulusid ei hüvitata.

20. Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus siseriiklikus kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse nimetatud kohus.

Esitatud põhjendustest lähtudes

EUROOPA KOHUS (teine koda),

vastates küsimusele, mille le Tribunal du Travail de Charleroi esitas talle oma 19. aprilli 1978. aasta määrusega, otsustab:

1. Nõukogu määruse nr 1408/71 artikli 79 lõike 3 tähenduses ei ole võimalik kohaldada peretoetuste peatamise õigust liikmesriigi õigusaktide alusel pensionit saava isa lastele, kui nende emal ei ole tekkinud tegelikku õigust saada samasugust peretoetust mõne teise liikmesriigi õigusaktide alusel ei seoses ema kutsetegevusega ega sellega, et perekonnapea staatuses saab olla üksnes pereisa ega ühelgi muul põhjusel, mis on seotud sellega, et ei ole täidetud tingimused, millest sõltub ema õigus toetusi saada.

2. Artikli 79 lõiget 3 kohaldatakse üksnes selle summa ulatuses, mida tegelikult makstakse seoses kutsealal tegutsemisega.

Mackenzie Stuart

Pescatore

Touffait

Kuulutatud avalikul kohtuistungil 6. märtsil 1979 Luxembourgis.

Kohtusekretär

Teise koja president

A. Van Houtte

A. J. Mackenzie Stuart